

Streszczenie w języku polskim

Problematyka dysertacji została skoncentrowana na zagrożeniach bezpieczeństwa wewnętrznego związanych z nielegalnymi procesami imigracyjnymi w Polsce. W obszarze teoretyczno-poznawczym, wysiłek badawczy ukierunkowany został na aspekt zagrożeń związanych z osiągnięciem celu imigracyjnego (nielegalne przekraczanie granic, naruszenia przepisów regulujących zagadnienia pobytowe) oraz zagrożeń przez nielegalną imigrację wspomaganą (przerzut osób przez granicę, handel ludźmi, przemyt, terroryzm). Istotne znaczenie ma zmienność zjawiska nielegalnej migracji i procesów jej towarzyszących, która stanowiła dla autora motywację do podjęcia badań naukowych nad usystematyzowaniem wiedzy na temat nielegalnych procesów imigracyjnych w Polsce oraz ich związku z bezpieczeństwem wewnętrznym.

Aktualnym wyzwaniem, w obszarze relacji pomiędzy nielegalnymi ruchami migracyjnymi a bezpieczeństwem wewnętrznym, jest analiza geopolitycznego wymiaru presji migracyjnej na wschodniej granicy zewnętrznej Unii Europejskiej z jej, inspirowanymi przez Rosję i Białoruś, przyczynami oraz konsekwencjami dla bezpieczeństwa rozumianymi w ujęciu sektorowym. W rozdziale drugim, zatytułowanym „Migracje na gruncie teorii bezpieczeństwa”, autor dokonał szczegółowej analizy przypadków wykorzystania masowych ruchów migracyjnych jako pozamilitarnej siły nacisku stosowanej przez państwa w celu osiągnięcia zaplanowanych korzyści o charakterze politycznym, gospodarczym, społecznym oraz militarnym.

Przekroczenie granic zewnętrznych obszaru Schengen pozwala na swobodne przemieszczanie się w jego obrębie. Zatem poznanie przesłanek nielegalnej imigracji do Polski oraz, mającej znaczący wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne, nielegalnej migracji tranzytowej przez terytorium Polski wymagało uwzględnienia przyczyn kryzysu migracyjnego w Europie jak też przebiegu i charakterystyki głównych kierunków (szlaków), którymi odbywają się ruchy migracyjne. Rozważania dotyczące tej problematyki zamieszczono w rozdziale piątym, o tytule: „Przesłanki nielegalnej imigracji do Polski”.

W rozdziale szóstym, noszącym tytuł: „Trendy, kierunki rozwoju nielegalnej imigracji w Polsce oraz sposoby ograniczenia zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego z nią związanych” autor przedstawił szczegółową charakterystykę rozwoju jak też zmienności zjawiska nielegalnej imigracji w Polsce opracowaną na podstawie danych statystycznych. Ponadto dokonał porównania metod ochrony zagrożonych odcinków granicy zewnętrznej w oparciu o materiały badawcze zgromadzone podczas wizyt studyjnych na granicy polsko-białoruskiej w Kuźnicy Białostockiej i w hiszpańsko-marokańskiej w Ceucie. Końcowy fragment pracy zawiera również prezentację działań zaradczych stanowiących reakcję na zagrożenia migracyjne na poziomie krajowym jak też na poziomie Unii Europejskiej. Przedstawione i poddane analizie propozycje wspólnotowych działań zaradczych, w zakresie migracji i azylu, dotyczą stanu na koniec 2023 r.